

Ελληνικό Μεσογειακό Πανεπιστήμιο

Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων και Τουρισμού

Οδηγός Εκπόνησης Πτυχιακής Εργασίας

Ομάδα Εργασίας

Ροβίθης Μιχαήλ
Σιτζίμης Ιωάννης

Έκδοση 1.0
Ηράκλειο - Οκτώβριος 2022

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Εισαγωγή.....	4
1. Υποβολή/έγκριση Θεμάτων πτυχιακών Εργασιών	5
1.1. Η πτυχιακή εργασία στο πλαίσιο του προγράμματος σπουδών	5
1.2. Εισηγητές	5
1.3. Το αντικείμενο των θεμάτων.....	5
1.4. Προϋποθέσεις ανάληψης πτυχιακής εργασίας.....	6
1.5. Διαδικασία έγκρισης και ανάρτηση θεμάτων πτυχιακής εργασίας	6
1.6. Επιλογή και ανάληψη θέματος Π/Ε.....	7
2. Εκπόνηση πτυχιακής εργασίας.....	8
2.1. Χρονική διάρκεια	8
2.2. Γενικοί κανόνες εκπόνησης	8
2.3. Παραίτηση	9
3. Παράδοση και αξιολόγηση πτυχιακών εργασιών.....	9
3.1. Διαδικασία ολοκλήρωσης πτυχιακής εργασίας	9
3.2. Αξιολόγηση της πτυχιακής εργασίας	10
3.2.1. Ημερομηνίες υποστήριξης (προφορικής παρουσίασης)	10
3.2.2. Η διαδικασία της προφορικής υποστήριξης.....	10
3.2.3. Τα κριτήρια αξιολόγησης των πτυχιακών εργασιών	10
3.2.4. Ολοκλήρωση της διαδικασίας και δημοσιοποίηση της πτυχιακής	13
4. Οδηγίες συγγραφής της πτυχιακής εργασίας.....	13
4.1. Δομή πτυχιακής εργασίας	13
4.1.1. Εξώφυλλο πτυχιακής εργασίας.....	14
4.1.2. Σελίδα Copyright	14
4.1.3. Περίληψη	14
5. Κανόνες συγγραφής	15

5.1. Γενικές οδηγίες.....	15
5.2. Γραμματοσειρές και διαμόρφωση τίτλων	15
5.3. Ειδικές περιπτώσεις κατά τη συγγραφή	16
5.3.1. Τρόπος καταγραφής πινάκων, διαγραμμάτων/ σχημάτων.....	16
6. Βιβλιογραφία	16
6.1. Βιβλιογραφικές αναφορές μέσα στο κείμενο (in-text citations)	17
6.2. Σύνταξη βιβλιογραφικών πηγών	18
7. Τήρηση Ακαδημαϊκής δεοντολογίας- Λογοκλοπή (Plagiarism)	20
7.1. Δήλωση τήρησης της ακαδημαϊκής δεοντολογίας	20
7.2. Λογοκλοπή	21
7.2.1 Κανόνες αποφυγής της λογοκλοπής	21

Εισαγωγή

Αγαπητοί φοιτητές/τριες,

Αγαπητοί συνάδελφοι,

Ο «Οδηγός Εκπόνησης Πτυχιακής Εργασίας» έχει ως **άμεσο στόχο την ποιοτική αναβάθμιση των Πτυχιακών Εργασιών** που εκπονούνται από τους φοιτητές του Τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων του Ελληνικού Μεσογειακού Πανεπιστημίου.

Είναι ιδιαίτερα σημαντικό να τονιστεί ότι η εκπόνηση μίας Πτυχιακής Εργασίας συμβάλλει στην βαθύτερη κατανόηση εννοιών και τεχνικών της επιστήμης, ο φοιτητής/τρια εξελίσσει τις ικανότητες του/της στο πεδίο της έρευνας ενώ παράλληλα αποκτά μεθοδική αναλυτική συνθετική σκέψη και οργανωτικές ικανότητες βασισμένες στην έγκυρη επιστημονική τεκμηρίωση.

Οι Πτυχιακές Εργασίες πρέπει να έχουν ουσιαστικό κύρος ώστε να συνεισφέρουν, στο βαθμό που μπορούν, στην επιστημονική γνώση προς όφελος της ελληνικής και της διεθνούς επιστημονικής και επιχειρηματικής κοινότητας.

Στο πλαίσιο αυτό, το Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων και Τουρισμού πραγματοποίησε σημαντικές αλλαγές στις διαδικασίες που αφορούν την ανάθεση, την εκπόνηση και την αξιολόγηση των Πτυχιακών Εργασιών. Ο παρών Οδηγός αποτυπώνει τις αλλαγές αυτές και ενημερώνει κάθε ενδιαφερόμενο για όλα τα στάδια πραγματοποίησης μιας επιτυχημένης πτυχιακής εργασίας.

Είναι ένα πολύτιμο εργαλείο, χρήσιμο στους φοιτητές/τριες και τους επιβλέποντες/εισηγητές.

1. Υποβολή/έγκριση Θεμάτων πτυχιικών Εργασιών

1.1. Η πτυχιική εργασία στο πλαίσιο του προγράμματος σπουδών

Το Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων και Τουρισμού ενθαρρύνει την εκπόνηση Πτυχιικών Εργασιών (Π/Ε) από τους φοιτητές/τριες του Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών. Δίνει τη δυνατότητα σε φοιτητές του 7ου ή του 8ου εξαμήνου σπουδών να εκπονήσουν πτυχιική, ερευνητική εργασία, η οποία εάν επιλεγεί αντιστοιχεί σε 12 ECTS και ισοδυναμεί με δύο (2) μαθήματα κατ' επιλογήν υποχρεωτικά. Η εκπόνηση της πτυχιικής εργασίας βοηθά τους φοιτητές να εξοικειωθούν σε μεγάλο βαθμό με τη δομή και συγγραφή μιας επιστημονικής εργασίας, αξιοποιώντας τις γνώσεις που απέκτησαν, σε στενή συνεργασία και καθοδήγηση από τον/την επιβλέποντα/ουσα καθηγητή/τρια του Τμήματος.

Γενικότερα, η πτυχιική εργασία:

- ▶ Αντικατοπτρίζει το επίπεδο των γνώσεων και των ικανοτήτων που ανέπτυξαν οι φοιτητές κατά την περίοδο της φοίτησής τους στο Τμήμα.
- ▶ Μπορεί να αποτελέσει κριτήριο ένταξης σε πρόγραμμα μεταπτυχιακών σπουδών ή σε ερευνητικά προγράμματα με συνάφεια επιστημονικού αντικειμένου.
- ▶ Μπορεί να θεωρηθεί ως ένα καθοριστικό προσόν για επαγγελματική αποκατάσταση και ανέλιξη (συνοδευτικό έντυπο σε βιογραφικό σημείωμα).
- ▶ Μπορεί να προάγει την εφαρμοσμένη έρευνα και τη γνώση στο γνωστικό αντικείμενο του Τμήματος.

Πρέπει να γίνει αντιληπτό ότι η εκπόνηση μιας πτυχιικής εργασίας είναι μια συνειδητή επιστημονική προσπάθεια και οι φοιτητές οφείλουν να προσπαθήσουν για το καλύτερο δυνατό αποτέλεσμα, καθώς οι πτυχιικές εργασίες δεν αποτυπώνουν μόνο τις ατομικές επιστημονικές δυνατότητές τους, αλλά αναβαθμίζουν το ακαδημαϊκό επίπεδο του Τμήματος και γενικότερα του ΕΛ.ΜΕ.ΠΑ.

1.2. Εισηγητές

Εισηγητές θεμάτων πτυχιικών εργασιών στο Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων και Τουρισμού μπορεί να είναι:

- ▶ όλα τα μέλη του Διδακτικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού (Δ.Ε.Π.) του Τμήματος.
- ▶ Οι επιστημονικοί και οι εργαστηριακοί συνεργάτες του Τμήματος.
- ▶ καθώς και τα μέλη Δ.Ε.Π. και επιστημονικοί/ εργαστηριακοί συνεργάτες των Τμημάτων του ΕΛΜΕΠΑ που υποστηρίζουν μαθήματα του Τμήματος.

1.3. Το αντικείμενο των θεμάτων

Η πτυχιική εργασία αποτελεί μια κατά το δυνατόν πρωτότυπη επιστημονική μελέτη ή έρευνα η οποία βασίζεται σε μεθοδική, συστηματική και επιστημονική προσέγγιση.

Τα θέματα των πτυχιακών εργασιών πρέπει να:

- ▶ είναι το δυνατόν πρωτότυπα, νεωτεριστικά και καινοτόμα,
- ▶ είναι επιδεκτικά έρευνας μικρής κλίμακας,
- ▶ μπορούν να στηριχθούν από διαθέσιμες πηγές, δηλαδή να υπάρχει ικανή βιβλιογραφία / στοιχεία και διαθέσιμο πεδίο έρευνας,
- ▶ συναρτώνται με τα γνωστικά αντικείμενα και το περιεχόμενο σπουδών του Τμήματος,
- ▶ εναρμονίζονται προς τις τρέχουσες ερευνητικές τάσεις, τις επιστημονικές εξελίξεις και τις εκάστοτε κοινωνικοοικονομικές ανάγκες σε τοπικό, εθνικό και παγκόσμιο επίπεδο.

Η πτυχιακή εργασία συνήθως αφορά:

1. **Μια βιβλιογραφική ανασκόπηση.** Εξαιτίας της φύσης τους, οι βιβλιογραφικές εργασίες συνίσταται να έχουν ξεκάθαρο σκοπό και ερευνητικά ερωτήματα, να χρησιμοποιούν πολύ μεγάλο αριθμό πηγών και να καταλήγουν σε συγκεκριμένο αποτέλεσμα.
2. **Μια ερευνητική εργασία.** Σε αυτόν τον τύπο περιλαμβάνονται οι συγκριτικές έρευνες, οι δημοσκοπήσεις, οι έρευνες αγοράς, κ.ά.
3. **Μια μελέτη περίπτωσης (case study).** Συνίσταται οι μελέτες περίπτωσης να μην εκπονούνται βασισμένες μόνο σε δευτερογενή στοιχεία. Στο πλαίσιο των μελετών περίπτωσης μπορούν να εντάσσονται εργασίες συμβουλευτικής φύσης για επιχειρήσεις, οργανισμούς, συνδέσμους ή/ και ενώσεις επαγγελματιών.

1.4. Προϋποθέσεις ανάληψης πτυχιακής εργασίας

Σύμφωνα με τον Κανονισμό Συγγραφής Πτυχιακής Εργασίας, εργασία μπορεί να αναλάβει φοιτητής/τρια:

- ▶ που βρίσκεται στο 7ο ή 8ο εξάμηνο σπουδών,
- ▶ έχει συγκεντρώσει τουλάχιστον 150 ECTS,
- ▶ έχει παρακολουθήσει επιτυχώς το μάθημα Μεθοδολογία Έρευνας.

Για τους φοιτητές/τριες του προγράμματος σπουδών ΕΛΜΕΠΑ είναι προαιρετική, γεγονός που σημαίνει ότι οι φοιτητές/τριες που την επιλέγουν θα πρέπει να γνωρίζουν ότι ισοδυναμεί με δύο μαθήματα (12 ECTS).

Η γραμματεία του Τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων και Τουρισμού, έχει την ευθύνη για να επιβεβαιώνει ότι πληρούνται οι παραπάνω προϋποθέσεις ανάληψης πτυχιακής εργασίας από τους φοιτητές/τις φοιτήτριες του Τμήματος.

1.5 Διαδικασία έγκρισης και ανάρτηση θεμάτων πτυχιακής εργασίας

Στην έναρξη του Χειμερινού και του Εαρινού Εξάμηνου, μετά από ενημέρωση της Γραμματείας και σε συγκεκριμένη προθεσμία, οι διδάσκοντες του Τμήματος προτείνουν τίτλο ή τίτλους Πτυχιακών Εργασιών, η συνολική λίστα των οποίων εγκρίνεται από τη Συνέλευση του Τμήματος.

Την εκπόνηση πτυχιακής μπορεί να την αναλάβει (1) ένας φοιτητής/τρια, και σε εξαιρετικές περιπτώσεις, μετά από εισήγηση του επιβλέποντα καθηγητή και δεδομένου ότι το επιβάλλουν οι ανάγκες της έρευνας, η πτυχιακή εργασία μπορεί να ανατεθεί σε ομάδα 2 φοιτητών/τριών.

Η λίστα με τα θέματα αναρτάται στην ιστοσελίδα του Τμήματος από τη Γραμματεία και οι φοιτητές/τριες καλούνται να δηλώσουν θέμα Π/Ε, σε προκαθορισμένη προθεσμία.

1.6 Επιλογή και ανάληψη θέματος Π/Ε

Όπως περιγράφεται στην παράγραφο 1.5, τα εγκεκριμένα θέματα πτυχιακών εργασιών αναρτώνται ηλεκτρονικά στην ιστοσελίδα του Τμήματος. Μαζί με τη λίστα των θεμάτων ανακοινώνεται και το χρονικό διάστημα κατά το οποίο θα πρέπει να έχει ολοκληρωθεί η διαδικασία επιλογής και ανάληψης θέματος, κάθε ακαδημαϊκό εξάμηνο.

Οι φοιτητές/τριες που καλύπτουν τις προϋποθέσεις ανάληψης πτυχιακής εργασίας, επιλέγουν από τον κατάλογο τα θέματα που τους ενδιαφέρουν και επικοινωνούν με τους εισηγητές αυτών προκειμένου να διερευνήσουν τη διαθεσιμότητά τους και να οριστικοποιήσουν την ανάληψή τους. Για την επιλογή του θέματος προτείνεται ανεπιφύλακτα στους φοιτητές να θέσουν το δυνατόν αντικειμενικά κριτήρια, όπως:

- ▶ Το θέμα να έχει γνωστικό / ερευνητικό αντικείμενο το οποίο τους ενδιαφέρει πραγματικά,
- ▶ Το θέμα να συνδέεται με το αντικείμενο τυχόν περαιτέρω μεταπτυχιακών σπουδών του φοιτητή/τριας,
- ▶ Το θέμα να κριθεί ότι είναι στις δυνατότητες του φοιτητή/τριας, τόσο όσο αφορά την ικανότητά του/της να ανταποκριθεί στις ερευνητικές ανάγκες του συγκεκριμένου θέματος, όσο και τις δυνατότητες του φοιτητή να ολοκληρώσει την πτυχιακή του εργασία στον επιτρεπόμενο χρόνο (βλ. παρακάτω), κ.ά.

Η συνεννόηση με τους εισηγητές κρίνεται αναγκαία, καθώς μέσω αυτής θα αντιληφθούν καλύτερα το εύρος και τις απαιτήσεις του θέματος.

Στην περίπτωση που οι εισηγητές έχουν πολλές αιτήσεις ενδιαφέροντος για το ίδιο θέμα πτυχιακής εργασίας, συνήθως αξιολογούν τους ενδιαφερόμενους φοιτητές με κριτήρια όπως:

- ▶ Μέσος όρος βαθμολογίας του φοιτητή/τριας σε όλα τα μαθήματα που έχει ολοκληρώσει επιτυχώς μέχρι εκείνη τη στιγμή,
- ▶ Μέσος όρος βαθμολογίας του φοιτητή/τριας στα μαθήματα που διδάσκει ο εισηγητής, καθώς και η συμμετοχή του φοιτητή/τριας στα εν λόγω μαθήματα,
- ▶ Συγκεκριμένες ικανότητες / δεξιότητες / γνώσεις που διαθέτει ο φοιτητής/τρια και απαιτούνται από τη φύση του θέματος της πτυχιακής, κ.ά.

Όταν επέλθει συμφωνία μεταξύ εισηγητή και φοιτητή/τριας, οι φοιτητές/τριες συμπληρώνουν το Έντυπο «Ανάληψης Πτυχιακής Εργασίας», το οποίο υπάρχει στην [ιστοσελίδα του τμήματος](mailto:secretariat-bat@hmu.gr) και το αποστέλλουν ηλεκτρονικά στη Γραμματεία (secretariat-bat@hmu.gr). Η ημερομηνία πρωτοκόλλου του εντύπου αυτού είναι και η ημερομηνία έναρξης της πτυχιακής εργασίας.

2. Εκπόνηση πτυχιακής εργασίας

2.1. Χρονική διάρκεια

Η προβλεπόμενη μέγιστη διάρκεια εκπόνησης της Π/Ε από τους φοιτητές/τριες είναι το εξάμηνο ανάθεσης, και το αμέσως επόμενο εξάμηνο μέχρι την έναρξη της εξεταστικής περιόδου. Πέραν αυτής της προθεσμίας και με την επιφύλαξη της επόμενης παραγράφου, η ανάθεση παύει να ισχύει αυτόματα και χωρίς άλλη ειδοποίηση. **Ελάχιστος χρόνος ολοκλήρωσης ορίζονται οι τρεις μήνες.**

Οι φοιτητές/τριες που επιθυμούν παράταση του χρόνου εκπόνησης της Π/Ε πέραν της παραπάνω περιόδου, πρέπει να υποβάλουν υποχρεωτικά αιτιολογημένη «Αίτηση Παράτασης» τουλάχιστον ένα (1) μήνα πριν την εκπνοή του χρόνου εκπόνησης. Η αίτηση υποβάλλεται στη Γραμματεία του Τμήματος με κοινοποίηση στον επιβλέποντα. Αν δεν υποβληθεί εγκαίρως αίτηση παράτασης, η ανάθεση της Π/Ε παύει να ισχύει αυτόματα και χωρίς άλλη ειδοποίηση με την εκπνοή της κανονικής διάρκειας υποβολής της.

Η παράταση εγκρίνεται από τη Συνέλευση Τμήματος μετά και από σχετική εισήγηση του επιβλέποντα καθηγητή.

2.2. Γενικοί κανόνες εκπόνησης

Οι φοιτητές/τριες εκπονούν την πτυχιακή εργασία, σύμφωνα με την καθοδήγηση και τις υποδείξεις του επιβλέποντα, με τον οποίο συνεργάζονται σε τακτά χρονικά διαστήματα. Με την εκπόνηση / επίβλεψη, οι φοιτητές και οι επιβλέποντες καλούνται να προσεγγίσουν τους στόχους του θεσμού της πτυχιακής εργασίας, που συνίστανται κυρίως:

- α) στην ικανότητα ολοκληρωμένης αντιμετώπισης ζητημάτων διαμέσου του συνδυασμού γνώσεων,
- β) στην απόκτηση δεξιότητας στην ορθολογική ταξινόμηση στοιχείων και την οργάνωση μιας επιστημονικής εργασίας,
- γ) στην εξοικείωση με τρόπους και μεθόδους διερεύνησης,
- δ) στην ενίσχυση της κριτικής σκέψης και συγκριτικής θεώρησης των ζητημάτων,
- ε) στην ανάπτυξη πρωτογενών ιδεών.

Στο πλαίσιο αυτό, αλλά και σύμφωνα με την ακαδημαϊκή δεοντολογία και τους νομικούς περιορισμούς, **ο σεβασμός της πνευματικής ιδιοκτησίας θεωρείται ως αυτονόητη συμπεριφορά.** Ειδικότερα, η πρακτική της συνολικής ή τμηματικής αντιγραφής κειμένων, σχεδίων και εικόνων από δευτερογενείς πηγές, αυτούσιων ή/ και χωρίς τις αντίστοιχες αναφορές και βιβλιογραφικές παραπομπές, είναι απαράδεκτη και παράνομη, διότι συνιστά κλοπή πνευματικής ιδιοκτησίας. Σε περίπτωση που ο επιβλέπων καθηγητής διαθέτει στοιχεία που στοιχειοθετούν περιπτώσεις λογοκλοπής, ο/η φοιτητής/τρια μηδενίζεται και υποχρεούται να ξεκινήσει την διαδικασία από την αρχή με άλλο θέμα.

Επιπλέον **τονίζεται ιδιαίτερα** ότι κατά τη διάρκεια εκπόνησης της πτυχιακής εργασίας:

- Η πρωτοβουλία επικοινωνίας με τον επιβλέποντα εισηγητή της πτυχιακής εργασίας είναι αποκλειστική ευθύνη του φοιτητή/τριας.

- Οι φοιτητές/τριες δεν μπορούν να προβαίνουν σε αυθαίρετες πρωτοβουλίες (π.χ. επιλογή εταιριών σε έρευνες, κατάθεση πτυχιακής εργασίας στη γραμματεία) χωρίς την έγκριση του επιβλέποντα καθηγητή.

2.3. Παραίτηση

Μέλος Ε.Π. μπορεί να παραιτηθεί από την επίβλεψη πτυχιακής εργασίας για λόγους υγείας ή εφόσον βρίσκεται σε εκπαιδευτική ή άλλη άδεια ή εάν διδάσκει για μεγάλο χρονικό διάστημα σε άλλο Ίδρυμα (π.χ. ως επισκέπτης καθηγητής). Στις περιπτώσεις αυτές, η συνέλευση του Τμήματος ορίζει νέο επιβλέποντα.

Οι επιστημονικοί/ εργαστηριακοί συνεργάτες συνεχίζουν να επιβλέπουν-συνεπιβλέπουν τις πτυχιακές εργασίες που έχουν αναλάβει και μετά τη λήξη της σύμβασής τους – μέχρι την ολοκλήρωσή τους. Στην περίπτωση που η σύμβαση δεν ανανεωθεί, παραιτούνται από την επίβλεψη /συνεπίβλεψη και η Συνέλευση του Τμήματος ορίζει νέο επιβλέποντα /συνεπιβλέποντα.

Ο φοιτητής/τρια, που έχει αναλάβει την εκπόνηση πτυχιακής εργασίας, μπορεί να παραιτηθεί από το θέμα με αίτηση στη Γραμματεία του Τμήματος. **Στην περίπτωση που κάποιος φοιτητής/τρια παραιτηθεί από το θέμα της πτυχιακής που έχει αναλάβει ή δεν ολοκληρώσει τη διαδικασία εντός του χρονικού διαστήματος που προβλέπεται στην παρ. 2.1, δεν μπορεί να επιλέξει εκ νέου θέμα πτυχιακής εργασίας. Πρέπει να κατοχυρώσει τα 12 ECTS με δύο (2) μαθήματα κατ' επιλογήν υποχρεωτικά από το Προπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών.**

3. Παράδοση και αξιολόγηση πτυχιακών εργασιών

3.1. Διαδικασία ολοκλήρωσης πτυχιακής εργασίας

Με την ολοκλήρωση της εκπόνησης της πτυχιακής εργασίας, αποστέλλεται ηλεκτρονική το κείμενο της πτυχιακής στον επιβλέποντα καθηγητή. Μετά από σύμφωνη γνώμη του, ο φοιτητής/τρια μπορεί να υποβάλλει αίτηση για εξέταση της πτυχιακής του εργασίας στη Γραμματεία του Τμήματος. (Παράρτημα 3, «Αίτηση Ορισμού Επιτροπής Αξιολόγησης Πτυχιακής Εργασίας»).

Η γραμματεία αφού λάβει την αίτηση του φοιτητή/τριας την πρωτοκολλάει και ενημερώνει τον καθηγητή ηλεκτρονικά, στέλνοντας του δύο έντυπα: Α. «Ορισμός εξεταστικής επιτροπής πτυχιακής εργασίας» και Β. «Πρακτικό Εξεταστικής Επιτροπής Πτυχιακής Εργασίας».

Ο/Η Πρόεδρος του Τμήματος εκδίδει τη σχετική πράξη ορισμού της τριμελούς Εξεταστικής Επιτροπής που προτείνεται από τους επιβλέποντες. Ένα τουλάχιστον μέλος της επιτροπής πρέπει να είναι μέλος ΔΕΠ, ενώ όλα τα μέλη της επιτροπής πρέπει να έχουν γνωστικά αντικείμενα συναφή με το αντικείμενο της υπό εξέταση Π/Ε.

3.2. Αξιολόγηση της πτυχιακής εργασίας

3.2.1. Ημερομηνίες υποστήριξης (προφορικής παρουσίασης)

Η εξέταση/παρουσίαση της Π/Ε γίνεται μετά την έκδοση της πράξης ορισμού της Εξεταστικής Επιτροπής από τον/την Πρόεδρο του Τμήματος και πραγματοποιείται σε προκαθορισμένη ημερομηνία στις τελευταίες 5 εργάσιμες ημέρες του μήνα στον οποίο υποβλήθηκε το αίτημα εξέτασης της Π/Ε. Οι επιστημονικοί/εργαστηριακοί συνεργάτες που επιβλέπουν/συνεπιβλέπουν πτυχιακές εργασίες, συμμετέχουν στην εξεταστική επιτροπή και μετά τη λήξη της σύμβασής τους

Οι παρουσιάσεις των Π/Ε των φοιτητών/τριών θα γίνονται σε κοινή ημερομηνία και σε κοινό χώρο, με σκοπό τη διάχυση των ερευνητικών αποτελεσμάτων και την ενίσχυση της εκπαιδευτικής διαδικασίας που απορρέει από την Π/Ε.

3.2.2. Η διαδικασία της προφορικής υποστήριξης

Η προφορική υποστήριξη – εξέταση των πτυχιακών εργασιών γίνεται με δημόσια ανοικτή διαδικασία.

Κατά την προφορική υποστήριξη, ο/οι φοιτητής/ές παρουσιάζουν το πλαίσιο εκπόνησης και τα αποτελέσματα της πτυχιακής εργασίας συνοπτικά, αλλά περιεκτικά, σε μέγιστο χρονικό διάστημα 15'. Ακολουθεί ένα διάστημα 10'-15' λεπτών στο οποίο ο/οι φοιτητής/ές δέχονται ερωτήσεις/ παρατηρήσεις από την τριμελή επιτροπή και τους παρευρισκόμενους. Στην περίπτωση που η πτυχιακή εργασία (κατ' εξαίρεση και με απόφαση Συνέλευσης) έχει εκπονηθεί από δύο φοιτητές/τριες, η προφορική υποστήριξη θα πρέπει να κατανέμεται ισοδύναμα στα μέλη της ομάδας.

Ενδεικτικά, η προφορική υποστήριξη μπορεί να περιλαμβάνει τα όρια του αντικειμένου μελέτης, τους στόχους, τη μεθοδολογία διερεύνησης και τις πιθανές παραδοχές, τα κύρια σημεία και τα συμπεράσματα της εργασίας.

Η προφορική υποστήριξη της πτυχιακής εργασίας πρέπει να συνοδεύεται από παρουσίαση σε Microsoft Power Point (.ppt αρχεία) ή αρχεία αντίστοιχων προγραμμάτων ανοιχτού λογισμικού.

3.2.3. Τα κριτήρια αξιολόγησης των πτυχιακών εργασιών

Μετά την παρουσίαση της Π/Ε, η Εξεταστική Επιτροπή συμπληρώνει το πρακτικό εξέτασης (βλ. Παράρτημα 5), στο οποίο ο βαθμός της εργασίας προκύπτει ως ο μέσος όρος των επιμέρους βαθμολογιών των μελών της επιτροπής. Το πρακτικό υπογράφεται από όλα τα μέλη της εξεταστικής επιτροπής και υποβάλλεται από τον Επιβλέποντα Καθηγητή στη Γραμματεία του Τμήματος.

Οι πτυχιακές εργασίες αξιολογούνται με άριστο βαθμό το «δέκα» (10), ενώ θεωρούνται επιτυχείς μόνο αν λάβουν βαθμό μεγαλύτερο ή ίσο του «πέντε» (5).

Η αξιολόγηση της Π.Ε. από τα μέλη της τριμελούς Εξεταστικής Επιτροπής γίνεται με βάση:

- α) Τη γραπτή εργασία που καταθέτει ο/η φοιτητής/φοιτήτρια (80% της τελικής βαθμολογίας).
- β) Την παρουσίαση - υποστήριξη της εργασίας (20% της τελικής βαθμολογίας).

Σε περίπτωση διαφορετικής βαθμολογίας μεταξύ των μελών της Εξεταστικής Επιτροπής, ο/η επιβλέπων/επιβλέπουσα καθηγητής/καθηγήτρια δύναται να εισηγηθεί προς την Επιτροπή το βαθμό

και την ποιότητα ανταπόκρισης του/της φοιτητή/φοιτήτριας στις υποχρεώσεις του/της κατά τη διάρκεια της εκπόνησης της Π.Ε., ώστε να συνεκτιμηθεί στην τελική βαθμολογία.

Τα παρακάτω κριτήρια είναι βοηθητικά για την αντικειμενική αξιολόγηση από την Εξεταστική Επιτροπή της Π.Ε., τόσο του γραπτού κειμένου όσο και της προφορικής παρουσίασης – υποστήριξης της Π.Ε.:

A. Γραπτή εργασία [80%]	
A1. Τυπικές προδιαγραφές [20%]	
▪ Σαφήνεια και συνάφεια τίτλου με το περιεχόμενο της πτυχιακής ▪ Οργάνωση, συνοχή (δομή) και συνολική παρουσίαση (μορφή) της Π.Ε. ▪ Εμφάνιση του κειμένου ▪ Τήρηση ποσοτικών κριτηρίων ▪ Κατάλληλη χρήση γλώσσας	
Υποσύνολο A1:	
A2. Ουσιαστικές Προδιαγραφές [60%]	
▪ Επαρκής βιβλιογραφική ανασκόπηση ▪ Σωστή χρήση βιβλιογραφικών αναφορών / παραπομπών ▪ Συνάφεια θεωρητικού - ερευνητικού μέρους; ▪ Κατάλληλη και σαφώς διατυπωμένη μεθοδολογία έρευνας ▪ Τήρηση ερευνητικής δεοντολογίας ▪ Συνάφεια σκοπού έρευνας και σχεδιασμού της; ▪ Κατάλληλη και σωστή ανάλυση των δεδομένων /χρήση στατιστικών κριτηρίων	

▪ Σωστή παρουσίαση των αποτελεσμάτων	
▪ Σωστή συζήτηση αποτελεσμάτων της έρευνας και προτάσεις	
Υποσύνολο Α2:	
Β. Παρουσίαση – Υποστήριξη [20%]	
▪ Χρήση οπτικοακουστικών μέσων ▪ Σωστή αξιοποίηση του χρόνου ▪ Ικανότητα επικοινωνίας με το ακροατήριο ▪ Ευχέρεια και ευγλωττία ομιλητών ▪ Ένδειξη καλής γνώσης του αντικειμένου ▪ Σωστή σύνοψη και επικέντρωση στα κύρια σημεία ▪ Σαφήνεια της παρουσίασης ▪ Σαφήνεια, πληρότητα και ορθότητα στις απαντήσεις των ερωτήσεων	
Υποσύνολο Β:	
ΣΥΝΟΛΟ [Α1 + Α2 + Β] _____ (Ολογράφως)	(Αριθμητικώς)

Κάθε μέλος της τριμερούς επιτροπής θα βαθμολογεί ξεχωριστά, κατά την κρίση του, με βάση τα παραπάνω προτεινόμενα βασικά κριτήρια. Ο συνολικός βαθμός θα προκύπτει από τον σταθμισμένο μέσο όρο των βαθμών των τριών αξιολογητών.

Αν ο μέσος όρος είναι μεγαλύτερος ή ίσος του πέντε (5) τότε το Πρακτικό Βαθμολογίας υπογράφεται από όλα τα μέλη της εξεταστικής επιτροπής και η πτυχιακή εργασία θεωρείται επιτυχής.

Αν ο μέσος όρος είναι μικρότερος του πέντε τότε η πτυχιακή εργασία θεωρείται ανεπιτυχής και ο φοιτητής/τρια υποχρεούται να προχωρήσει σε βελτιώσεις της εργασίας σύμφωνα με τα σχόλια της επιτροπής και να καταθέσει εκ νέου την εργασία του/της για αξιολόγηση και παρουσίαση.

Πιο συγκεκριμένα ακολουθείται η παρακάτω διαδικασία διορθώσεων:

- ▶ Η επιτροπή αποφασίζει τον βαθμό της πτυχιακής ο οποίος και καταγράφεται στο Πρακτικό.
- ▶ Τα μέλη της επιτροπής δεν υπογράφουν το Πρακτικό Βαθμολογίας και ζητούν συγκεκριμένες διορθώσεις από τον φοιτητή/τρια.
- ▶ Ο φοιτητής/τρια υποχρεούται να αποστείλει ηλεκτρονικά στα μέλη της επιτροπής την πτυχιακή του εργασία διορθωμένη στα σημεία που υποδείχθηκαν.
- ▶ Τα μέλη της επιτροπής εξετάζουν την διορθωμένη πτυχιακή και υπογράφουν το Πρακτικό, οπότε και ολοκληρώνεται η διαδικασία.

3.2.4. Ολοκλήρωση της διαδικασίας και δημοσιοποίηση της πτυχιακής

Με την επιτυχή ολοκλήρωση της διαδικασίας παρουσίασης της Π/Ε, και τυχόν διορθώσεων, ο φοιτητής αποστέλλει στη Γραμματεία του Τμήματος την τελική μορφή της εργασίας του ηλεκτρονικά (μέσω email). Η γραμματεία μεριμνά για τη δημοσιοποίηση της εργασίας στο αποθετήριο του πανεπιστημίου (βιβλιοθήκη).

4. Οδηγίες συγγραφής της πτυχιακής εργασίας

4.1. Δομή πτυχιακής εργασίας

Η πτυχιακή εργασία θα πρέπει να περιλαμβάνει απαραίτητα τις ακόλουθες ενότητες/ μέρη:

- ▶ Εξώφυλλο
- ▶ Σελίδα Copyright
- ▶ Δήλωση τήρησης της ακαδημαϊκής δεοντολογίας
- ▶ Ευχαριστίες
- ▶ Περίληψη
- ▶ Περιεχόμενα
- ▶ Εισαγωγή
- ▶ Κυρίως Κείμενο (Κεφάλαια)
- ▶ Συμπεράσματα - Προτάσεις
- ▶ Βιβλιογραφία
- ▶ Παραρτήματα

Το κύριο κείμενο της Π.Ε. αποτελείται από τα εξής τμήματα /κεφάλαια :

Μέρος Α΄: Θεωρητικό -Βιβλιογραφική ανασκόπηση.

Μέρος Β΄: Ερευνητικό , το οποίο υποδιαιρείται σε:

- Ερευνητικά ερωτήματα/υποθέσεις εργασίας
- Μεθοδολογία έρευνας (μέθοδος, δείγμα, ερευνητικά εργαλεία κ.ά.)
- Αποτελέσματα (τα αποτελέσματα δύναται να παρουσιάζονται σε υποκεφάλαια ανάλογα με τα ερευνητικά ερωτήματα/ υποθέσεις)
- Συζήτηση (σύνδεση των ευρημάτων της έρευνας στο πεδίο με τη θεωρία και τη σχετική βιβλιογραφία και ερμηνεία τους)
- Περιορισμοί της έρευνας
- Συμπεράσματα και Προτάσεις.

4.1.1. Εξώφυλλο πτυχιακής εργασίας

- ▶ Το εξώφυλλο της πτυχιακής εργασίας πρέπει οπωσδήποτε να περιλαμβάνει:
 - Αναφορά στο εκπαιδευτικό ίδρυμα, τη σχολή και το τμήμα
 - Τον τίτλο της πτυχιακής εργασίας (πολύ ευδιάκριτα)
 - Το όνομα του/ φοιτητή/τριας και το Α.Μ του
 - Το όνομα του επιβλέποντα καθηγητή
 - Αναφορά στον τόπο και ημερομηνία (π.χ. Ηράκλειο, Ιούνιος 2022)
- ▶ Το εξώφυλλο μπορεί να περιλαμβάνει εικόνα/ εικόνες, ενώ η διαμόρφωσή (στοίχιση, διαστήματα, κλπ) του είναι ελεύθερη

4.1.2. Σελίδα Copyright

- ▶ Θα πρέπει να εμφανίζονται τα παρακάτω στοιχεία:
 - Η λέξη Copyright και το σύμβολο © (στον επεξεργαστή κειμένου Word το σύμβολο βρίσκεται πηγαίνοντας στο μενού «Εισαγωγή [Insert]» → «Σύμβολο» [Symbol]).
 - Το όνομα του συγγραφέα
 - Το έτος έκδοσης
 - Οι λέξεις «Με επιφύλαξη παντός δικαιώματος. All rights reserved.»
 - Το κείμενο: Η έγκριση της πτυχιακής εργασίας από το Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων και Τουρισμού του Ελληνικού Μεσογειακού Πανεπιστημίου δεν υποδηλώνει απαραίτητως και αποδοχή των απόψεων του συγγραφέα εκ μέρους του Τμήματος.

- ▶ Παράδειγμα:

Copyright © Γιώργος Γεωργακόπουλος, 2022

Με επιφύλαξη παντός δικαιώματος. All rights reserved.

Η έγκριση της πτυχιακής εργασίας από το Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων και Τουρισμού του Ελληνικού Μεσογειακού Πανεπιστημίου δεν υποδηλώνει απαραίτητως και αποδοχή των απόψεων του συγγραφέα εκ μέρους του Τμήματος.

4.1.3. Περίληψη

- ▶ Η περίληψη αποτελείται από μια με δύο παραγράφους στις οποίες περιλαμβάνονται (ενδεικτικά) Εισαγωγή (μία μικρή παράγραφος), Σκοπός, Υλικό και Μέθοδος, Αποτελέσματα, Συμπεράσματα, Λέξεις ευρετηριασμού. Η περίληψη δεν θα πρέπει να υπερβαίνει τις 200 λέξεις.
- ▶ Η περίληψη δίνεται υποχρεωτικά και στην Αγγλική γλώσσα.

5. Κανόνες συγγραφής

5.1. Γενικές οδηγίες

- ▶ Η έκταση της πτυχιακής εργασίας προτείνεται να είναι έως 12.000 λέξεις (περίπου 40 σελίδες). Στην έκταση της πτυχιακής συμπεριλαμβάνονται και οι σχετικοί πίνακες και διαγράμματα ή σχήματα, εκτός της βιβλιογραφίας και των παραρτημάτων.
- ▶ Η σελιδοποίηση, πραγματοποιείται με αραβικούς αριθμούς συνήθως στο δεξιό κάτω μέρος της σελίδας (1, 2, 3...), αρχίζοντας από τη σελίδα των Περιεχομένων. Οι σελίδες που προηγούνται των Περιεχομένων (εκτός του εξωφύλλου) αριθμούνται με μικρούς λατινικούς αριθμούς (i, ii, iii, iv...)
- ▶ Όλα τα στοιχεία των εργασιών (κείμενο, πίνακες, διαγράμματα κ.λπ.) τοποθετούνται εντός νοητού πλαισίου στη σελίδα και τα περιθώρια των σελίδων ορίζονται ως εξής:
 - Πάνω (top) : 2,5 cm στην κορυφή της σελίδας
 - Κάτω (bottom): 2,5 cm στην βάση της σελίδας
 - Αριστερά (left): 4,0 cm στην δεμένη πλευρά
 - Δεξιά (right) : 2,0 cm στην άδετη πλευρά
- ▶ Η γλώσσα εκπόνησης της Π/Ε είναι υποχρεωτικά η Ελληνική. Ο τίτλος, η περίληψη και οι λέξεις-κλειδιά της εργασίας πρέπει να υπάρχουν υποχρεωτικά και στα Αγγλικά.
- ▶ Το κείμενο επίσης πρέπει να έχει αμφίπλευρη πλήρη στοίχιση.
- ▶ Θα πρέπει να ελέγχεται τόσο από τους φοιτητές/τριες, όσο και από τους επιβλέποντες η ποιότητα των βιβλιογραφικών πηγών. Ιδιαίτερα στην περίπτωση των διαδικτυακών πηγών, θα πρέπει να χρησιμοποιούνται το δυνατόν έγκυρες πηγές και βάσεις δεδομένων, ώστε να αποφευχθούν απόψεις και δεδομένα αμφιβόλου ποιότητας (πχ. δεδομένα απόψεων από blogs).
- ▶ Το ύφος γραφής πρέπει να είναι ομοιογενές και να ακολουθεί μία λογική σειρά. Προτείνεται να χρησιμοποιείται η ελληνική επιστημονική ορολογία. Η διεθνής ορολογία μπορεί να αναφέρεται σε παρένθεση. Π.χ. "...η διοίκηση ανθρώπινων πόρων (human resource management)...".
- ▶ Δεν επιτρέπεται με κανένα τρόπο η ακριβής, πιστή αντιγραφή αποσπασμάτων βιβλίων/ άρθρων χωρίς τη χρήση εισαγωγικών (".....") και φυσικά χωρίς την αναφορά στην βιβλιογραφία.
- ▶ Δεν επιτρέπεται η χρήση πρώτου ενικού ή πρώτου πληθυντικού προσώπου κατά την σύνταξη της πτυχιακής εργασίας.

5.2. Γραμματοσειρές και διαμόρφωση τίτλων

Οι χρησιμοποιούμενες γραμματοσειρές (τύπος, μέγεθος) ανά περίπτωση είναι:

□ **Κείμενο:** Arial, 11

- ▶ Τίτλος Κεφαλαίου/ Ενότητας (Τίτλος 1): Arial Black, 14 (Τίτλος 1)
- ▶ Τίτλος Υποκεφαλαίου (Τίτλος 2): Arial Black, 12 (Τίτλος 2)
- ▶ Τίτλος Υποκεφαλαίου 2ης τάξεως (Τίτλος 2): Arial Black, 11 (Τίτλος 3). Συνιστούμε να μην χρησιμοποιήσετε υποκεφάλαια με μεγαλύτερο βάθος από 2 (π.χ. 1.2.3).

☐ **Τίτλοι Πινάκων**

- ▶ Γραμματοσειρά: Arial, 11
- ▶ Διάστιχο: Μονό, πριν και μετά το διάστημα θα είναι 12pt.
- ▶ Στοίχιση: Στο κέντρο
- ▶ Τοποθέτηση: Πάνω από τον Πίνακα

☐ **Τίτλοι Εικόνων/ Διαγραμμάτων/ Γραφημάτων**

- ▶ Γραμματοσειρά: Arial, 11
- ▶ Διάστιχο: Μονό, πριν και μετά το διάστημα θα είναι 12pt.
- ▶ Στοίχιση: Στο κέντρο
- ▶ Τοποθέτηση: Κάτω από την εικόνα, το διάγραμμα/ γράφημα

5.3. Ειδικές περιπτώσεις κατά τη συγγραφή

5.3.1. Τρόπος καταγραφής πινάκων, διαγραμμάτων/ σχημάτων

Γενικά οι πίνακες και τα διαγράμματα ή σχήματα ή εικόνες πρέπει να αριθμούνται, να φέρουν υποχρεωτικά τίτλο (λεζάντα) και πηγή (από όπου έχουν αντληθεί τα στοιχεία).

☐ Χρησιμοποιείται ανεξάρτητη αρίθμηση για τα Σχήματα ή Διαγράμματα και τους Πίνακες (αντικείμενο) για κάθε κεφάλαιο της εργασίας.

☐ Η αρίθμηση γίνεται με αραβικούς χαρακτήρες δύο πεδίων, τα οποία διαχωρίζονται με τελεία, ανεξάρτητα για κάθε πίνακα, σχήμα ενιαία σε όλο το μήκος κάθε κεφαλαίου. Το πρώτο πεδίο αφορά τον αύξοντα αριθμό του Κεφαλαίου όπου ανήκει ο πίνακας, το σχήμα και το δεύτερο πεδίο αφορά τον αύξοντα αριθμό του πίνακα και του σχήματος, με αρίθμηση κάθε φορά από την αρχή σε κάθε κεφάλαιο, όπως στο παράδειγμα: Πίνακας 1.1. Πίνακας 1.2, Διάγραμμα 1.1. κλπ, ή Σχήμα 1.1 κ.λπ.

☐ Οι πίνακες και τα διαγράμματα ή σχήματα ή εικόνες στοιχίζονται πάντα στο κέντρο.

☐ Ο τίτλος του πίνακα τοποθετείται από πάνω από τον πίνακα, με

- ▶ ο Γραμματοσειρά: Arial, 11
- ▶ ο Διάστιχο: Μονό, πριν και μετά το διάστημα θα είναι 12pt.
- ▶ ο Στοίχιση: Στο κέντρο

☐ Στο κάτω μέρος του πίνακα (ή του σχήματος) τοποθετείται υποχρεωτικά η πηγή με μέγεθος γραμματοσειράς κάτω από 10pt.

6. Βιβλιογραφία

Κατά τη συγγραφή της πτυχιακής εργασίας χρησιμοποιούνται διάφορες πηγές (βιβλία, άρθρα, επιστημονικές εργασίες κλπ), οι οποίες θα πρέπει να εμφανίζονται και μέσα στο κείμενο της εργασίας σας (αναφορές), αλλά και στο τέλος αυτής συγκεντρωτικά (στο μέρος Βιβλιογραφία).

Υπάρχουν πολλά συστήματα σύνταξης βιβλιογραφικών αναφορών και καταγραφής των βιβλιογραφικών πηγών (της συνολικής βιβλιογραφίας). Το πιο διαδεδομένο είναι το σύστημα του Πανεπιστημίου του Harvard, στοιχεία του οποίου παρουσιάζονται στη συνέχεια.

6.1. Βιβλιογραφικές αναφορές μέσα στο κείμενο (in-text citations)

1. Αναφορά στο έργο ενός συγγραφέα εντός του κειμένου

Όταν γίνεται αναφορά στο έργο ενός συγγραφέα, μέσα στο κείμενο της εργασίας αναφέρεται το επώνυμο του συγγραφέα (εκτός παρένθεσης) η χρονολογία έκδοσης του έργου του (μέσα σε παρένθεση) ως εξής:

Επώνυμο συγγραφέα (έτος έκδοσης έργου) ή εναλλακτικά και το επώνυμο του συγγραφέα και τη χρονολογία έκδοσης του έργου του μέσα σε παρένθεση: (Επώνυμο συγγραφέα, έτος έκδοσης έργου)
π.χ. Ο Παπαδόπουλος (2018) βρήκε ότι η ελαστικότητα ζήτησης των υπηρεσιών υγείας κυμαίνεται μεταξύ 0,6-0,8

ή

Η ελαστικότητα ζήτησης των υπηρεσιών υγείας κυμαίνεται μεταξύ 0,6-0,8 (Παπαδόπουλος, 2018).
Οι φράσεις Παπαδόπουλος (2018) και (Παπαδόπουλος, 2018) υποδηλώνουν δυο διαφορετικούς τρόπους γραφής της αναφοράς στο έργο του Παπαδόπουλου.

2. Αναφορά στο έργο δύο συγγραφέων

Όταν πρόκειται για έργο με δύο συν-συγγραφείς, ακολουθείται ένας από τους εξής τρόπους σύνταξης:

Επώνυμο 1ου συγγραφέα και Επώνυμο 2ου συγγραφέα (έτος έκδοσης έργου) ή (Επώνυμο 1ου συγγραφέα και Επώνυμο 2ου συγγραφέα έτος έκδοσης έργου)
π.χ. Οι Παπαδόπουλος και Ζαφειρόπουλος (2020) έδειξαν ότι...ή (Παπαδόπουλος & Ζαφειρόπουλος 2020)

3. Αναφορά στο έργο πολλών συγγραφέων

Όταν πρόκειται για έργο με πολλούς συν-συγγραφείς, ακολουθείται ένας από τους ακόλουθους τρόπους σύνταξης:

Επώνυμο 1ου συγγραφέα κ.ά. (έτος έκδοσης έργου) ή (Επώνυμο 1ου συγγραφέα κ.ά. έτος έκδοσης έργου)
π.χ. Ο Παπαδόπουλος κ.ά. (2018) απέδειξαν ότι.....ή(Παπαδόπουλος κ.ά. 2018)

4. Αναφορά στα έργα πολλών συγγραφέων

Όταν γίνεται αναφορά σε έργα πολλών συγγραφέων, ακολουθείται ένας από τους ακόλουθους τρόπους σύνταξης:

Επώνυμο 1ου συγγραφέα (έτος έκδοσης έργου 1ου συγγραφέα) και Επώνυμο 2ου συγγραφέα (έτος έκδοσης έργου 2ου συγγραφέα) ή
(Επώνυμο 1ου συγγραφέα έτος έκδοσης 1ου έργου, Επώνυμο 2ου συγγραφέα έτος έκδοσης 2ου έργου)
π.χ. Οι Παπαδόπουλος (2018) και Ζαφειρόπουλος (2019) έδειξαν ότι.....ή (Παπαδόπουλος 2018, Ζαφειρόπουλος 2019)

5. Αναφορά σε δύο έργα ενός συγγραφέα

Η αναφορά σε δύο έργα ενός συγγραφέα, παρατίθεται ως εξής:

Επώνυμο συγγραφέα (έτος έκδοσης 1ου έργου, έτος έκδοσης 2ου έργου) ή (Επώνυμο συγγραφέα έτος έκδοσης 1ου έργου, έτος έκδοσης 2ου έργου)

π.χ. Όπως υπέδειξε ο Παπαδόπουλος (2018, 2020)..... ή (Παπαδόπουλος 2018, 2020).....

6. Αναφορά σε δύο έργα ενός συγγραφέα ίδιας χρονολογίας

Ειδικότερα, στην περίπτωση που τα έργα αυτά έχουν ίδια χρονολογία συγγραφής, ονομάζουμε την μία αναφορά α και την άλλη β:

Επώνυμο συγγραφέα (έτος έκδοσης 1ου έργου α, έτος έκδοσης 2ου έργου β)

π.χ. Ο Παπαδόπουλος (2018α, 2018β) έδειξε ότι.....

Στις αναφορές, μπορείτε να συμπεριλαμβάνετε και τον αριθμό της σελίδας από όπου πήρατε την πληροφορία:

Π.χ. Όπως αναφέρει ο Παπαδόπουλος (2018, σ.124).... ή(Παπαδόπουλος 2018, σ.124)

6.2. Σύνταξη βιβλιογραφικών πηγών

Στο τέλος κάθε εργασίας, κάτω από τον τίτλο Βιβλιογραφία, παρουσιάζονται με αλφαβητική σειρά, όλες οι βιβλιογραφικές πηγές που χρησιμοποιήθηκαν για την εκπόνησή της.

1. Σύγγραμμα ενός συγγραφέα

Στην περίπτωση που στην εργασία χρησιμοποιούνται στοιχεία από κάποιο βιβλίο-σύγγραμμα ενός συγγραφέα, η βιβλιογραφική πηγή θα πρέπει να εμφανίζεται ως εξής:

Επώνυμο συγγραφέα, Αρχικό γράμμα ονόματος συγγραφέα, έτος έκδοσης συγγράμματος. Τίτλος συγγράμματος [με πλάγια γράμματα]. Αριθμός έκδοσης [προαιρετικά]. Πόλη έκδοσης: Εκδοτικός οίκος.

π.χ. Παπαδόπουλος, Κ., 1983. Εισαγωγή στην Πολιτική Οικονομία. Β' Έκδοση. Αθήνα: Εκδόσεις Κριτική.

2. Σύγγραμμα 2, 3 και περισσότερων συγγραφέων (να αναφέρονται όλοι)

Στην περίπτωση που στην εργασία χρησιμοποιούνται στοιχεία από κάποιο βιβλίο-σύγγραμμα 2-3 συγγραφέων, η βιβλιογραφική πηγή θα πρέπει να εμφανίζεται ως εξής:

Επώνυμο 1ου συγγραφέα, Αρχικό γράμμα ονόματος 1ου συγγραφέα & Επώνυμο 2ου συγγραφέα, Αρχικό γράμμα ονόματος 2ου συγγραφέα, και ούτω καθεξής για όλους του συν- συγγραφείς, έτος έκδοσης συγγράμματος. Τίτλος συγγράμματος [με πλάγια γράμματα]. Αριθμός έκδοσης [προαιρετικά]. Πόλη έκδοσης: Εκδοτικός οίκος.

π.χ. Παπαδόπουλος, Κ. & Ζαφειρόπουλος, Γ., 1983. Εισαγωγή στην Πολιτική Οικονομία. Β' Έκδοση. Αθήνα: Εκδόσεις Κριτική.

Στην περίπτωση τριών και περισσότερων συν-συγγραφέων το σύμβολο & αντικαθίσταται από κόμμα.

3. Κεφάλαιο ή άρθρο σε συλλογικό τόμο

Στην περίπτωση που γίνεται αναφορά σε κεφάλαιο-άρθρο ενός συλλογικού τόμου [κάποιος συγγραφέας-editor (στο παρακάτω υπόδειγμα, ο Κανελλόπουλος) αναλαμβάνει να συγκεντρώσει άρθρα από διάφορους συγγραφείς (ένας εκ των οποίων είναι ο Παπαδόπουλος, ο οποίος έχει γράψει ένα άρθρο με τίτλο «Περιβαλλοντικοί Φόροι στην Ελλάδα») και να εκδώσει έναν συλλογικό τόμο (ο τίτλος του τόμου είναι Περιβαλλοντική Πολιτική στην Ελλάδα)], η βιβλιογραφική πηγή θα πρέπει να εμφανίζεται ως εξής:

Επώνυμο συγγραφέα του άρθρου, Αρχικό γράμμα ονόματος συγγραφέα του άρθρου, έτος έκδοσης συλλογικού τόμου. Τίτλος άρθρου. Στο Αρχικό γράμμα ονόματος συγγραφέα-editor, Επώνυμο

συγγραφέα-editor, εκδ. Τίτλος συλλογικού τόμου [με πλάγια γράμματα]. Πόλη έκδοσης: Εκδοτικός οίκος. Αριθμός κεφαλαίου.

π.χ. Παπαδόπουλος, Κ., 1975. Περιβαλλοντικοί Φόροι στην Ελλάδα. Στο Γ. Κανελλόπουλος, εκδ. Περιβαλλοντική Πολιτική στην Ελλάδα. Αθήνα: Εκδόσεις Κριτική. Κεφ. 2.

4. Συγγράμματα ιδίου συγγραφέα με ίδιο έτος έκδοσης

Στην περίπτωση που στην εργασία χρησιμοποιούνται στοιχεία από δύο συγγράμματα (το Πολιτική Οικονομία και το Μακροοικονομία) του ίδιου συγγραφέα (Κ. Παπαδόπουλου) που έχουν γραφεί την ίδια χρονιά (1966), το ένα έργο ονομάζεται α και το άλλο β, και οι βιβλιογραφικές πηγές εμφανίζονται ως εξής:

Επώνυμο συγγραφέα, Αρχικό γράμμα ονόματος συγγραφέα, έτος έκδοσης συγγράμματος α. Τίτλος συγγράμματος [με πλάγια γράμματα]. Αριθμός έκδοσης [προαιρετικά]. Πόλη έκδοσης: Εκδοτικός οίκος.

Επώνυμο συγγραφέα, Αρχικό γράμμα ονόματος συγγραφέα, έτος έκδοσης συγγράμματος β. Τίτλος συγγράμματος [με πλάγια γράμματα]. Αριθμός έκδοσης [προαιρετικά]. Πόλη έκδοσης: Εκδοτικός οίκος.

π.χ. Παπαδόπουλος, Κ., 1966α. Πολιτική Οικονομία. Αθήνα: Εκδόσεις Κριτική.

Παπαδόπουλος, Κ., 1966β. Μακροοικονομία. Αθήνα: Εκδόσεις Μεταίχμιο.

5. Άρθρα από επιστημονικά περιοδικά

Αν χρησιμοποιηθούν άρθρα από επιστημονικά περιοδικά (π.χ. χρησιμοποιήθηκε το άρθρο με τίτλο «Οι περιβαλλοντικοί φόροι στην Ελλάδα» με συγγραφέα τον κ. Παπαδόπουλο που δημοσιεύτηκε το 2001 στο επιστημονικό περιοδικό «Περιβάλλον και Οικονομία», και συγκεκριμένα στον τόμο 97, αριθμός 2, στις σελίδες 63-64), τότε η βιβλιογραφική πηγή συντάσσεται ως εξής:

Επώνυμο συγγραφέα, Αρχικό γράμμα ονόματος συγγραφέα, έτος έκδοσης περιοδικού. Τίτλος άρθρου. Τίτλος επιστημονικού περιοδικού [με πλάγια γράμματα]. Αριθμός τόμου [Volume] Αριθμός τεύχους [Number, σε παρένθεση], σσ. αρχική σελίδα άρθρου – τελική σελίδα άρθρου.

π.χ. Παπαδόπουλος, Κ., 2001. Οι περιβαλλοντικοί φόροι στην Ελλάδα. Περιβάλλον και Οικονομία, 97 (2), σσ. 63-69.

6. Άρθρα σε συνέδρια

Στην περίπτωση που στην εργασία χρησιμοποιούνται στοιχεία από άρθρα που έχουν παρουσιαστεί σε συνέδρια (π.χ. χρησιμοποιήθηκε το άρθρο του κ. Παπαδόπουλου με τίτλο «Η φορολογία ακινήτων στην Ελλάδα» που παρουσιάστηκε στο 6ο Πανελλήνιο Συνέδριο Οικονομολόγων στην Αθήνα στις 24-27 Μαρτίου 2005), τότε η βιβλιογραφική πηγή συντάσσεται ως εξής:

Επώνυμο συγγραφέα, Αρχικό γράμμα ονόματος συγγραφέα, έτος πραγματοποίησης συνεδρίου. Τίτλος άρθρου. Στο Τίτλος συνεδρίου [με πλάγια γράμματα]. Πόλη πραγματοποίησης συνεδρίου, Χώρα πραγματοποίησης συνεδρίου Ημερομηνία πραγματοποίησης συνεδρίου. Φορέας οργάνωσης συνεδρίου: έδρα φορέα. π.χ. Παπαδόπουλος, Κ., 2005. Η φορολογία ακινήτων στην Ελλάδα. Στο 6ο Πανελλήνιο Συνέδριο Οικονομολόγων. Αθήνα, Ελλάδα 24-27 Μαρτίου 2005. Οικονομικό Επιμελητήριο: Αθήνα.

7. Άρθρα από εφημερίδες

Αν χρησιμοποιηθούν άρθρα από εφημερίδες (π.χ. χρησιμοποιήθηκε το άρθρο με συγγραφέα τον κ. Παπαδόπουλο και τίτλο «Η φορολογία ακινήτων στην Ελλάδα του 2008» που δημοσιεύτηκε στο Βήμα στις 3/12/2007, στις σελίδες 4-5), τότε η βιβλιογραφική πηγή συντάσσεται ως εξής:

Επώνυμο συγγραφέα, Αρχικό γράμμα ονόματος συγγραφέα, έτος έκδοσης άρθρου. Τίτλος άρθρου. Τίτλος εφημερίδας [με πλάγια γράμματα], ημέρα και μήνας έκδοσης άρθρου σσ. αρχική σελίδα άρθρου – τελική σελίδα άρθρου.

π.χ. Παπαδόπουλος, Κ., 2007. Η φορολογία ακινήτων στην Ελλάδα του 2008. Το Βήμα, 3 Δεκ. σσ. 4-5.

8. Άρθρα από το διαδίκτυο

Στην περίπτωση που στην εργασία χρησιμοποιούνται στοιχεία από άρθρα που βρίσκονται στο διαδίκτυο (π.χ. χρησιμοποιήσαμε το άρθρο με συγγραφέα τον κ. Παπαδόπουλο και τίτλο «Αναδιανεμητικές Επιδράσεις του Φόρου Μεγάλης Ακίνητης Περιουσίας στην Ελλάδα» που δημοσιεύτηκε στο Βήμα Online στο διαδίκτυο στις 1/6/2003. Το άρθρο ήταν διαθέσιμο στην ιστοσελίδα: <http://www.timesonline.co.uk/printFriendly/011-1506-669.html> και η πρόσβαση σε αυτό πραγματοποιήθηκε στις 17/3/2005), η βιβλιογραφική πηγή συντάσσεται ως εξής:

Επώνυμο συγγραφέα, Αρχικό γράμμα ονόματος συγγραφέα, έτος έκδοσης άρθρου. Τίτλος άρθρου. Τίτλος εφημερίδας [με πλάγια γράμματα] [Διαδίκτυο], Ημέρα και μήνας έκδοσης Διαθέσιμο στο: ηλεκτρονική διεύθυνση [πρόσβαση ημερομηνία πρόσβασης].

π.χ. Παπαδόπουλος, Κ., 2003. Αναδιανεμητικές Επιδράσεις του Φόρου Μεγάλης Ακίνητης Περιουσίας στην Ελλάδα. Το Βήμα Online, [Διαδίκτυο].1 Ιουνίου, Διαθέσιμο στο : <http://www.timesonline.co.uk/printFriendly/011-1506-669.html> [πρόσβαση 17 Μαρτίου 2005]

7. Τήρηση Ακαδημαϊκής δεοντολογίας- Λογοκλοπή (Plagiarism)

7.1. Δήλωση τήρησης της ακαδημαϊκής δεοντολογίας

Όλα τα μέλη του ακαδημαϊκού προσωπικού του Τμήματος, προπτυχιακοί και μεταπτυχιακοί φοιτητές/φοιτήτριες, και κάθε κατηγορίας διοικητικό προσωπικό, δεσμεύονται να τηρούν τους Κανόνες Ακαδημαϊκής Δεοντολογίας, όπως θεσπίστηκαν από την Επιτροπή Δεοντολογίας του Ιδρύματος. Στη σελίδα 3 της Π.Ε. πρέπει να υπάρχει η «Δήλωση τήρησης της ακαδημαϊκής δεοντολογίας» με την παρακάτω μορφή:

Δήλωση τήρησης της ακαδημαϊκής δεοντολογίας:

Ο υπογράφων/υπογράφοντες/υπογράφουσες φοιτητής/τρια - φοιτητές/φοιτήτριες του Τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων και Τουρισμού του Ελληνικού Μεσογειακού Πανεπιστημίου

δηλώνω/δηλώνουμε υπεύθυνα ότι η παρούσα πτυχιακή εργασία με τίτλο:
«ΤΙΤΛΟΣ ΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ»

είναι στο σύνολό της προϊόν δικής μου/δικής μας εργασίας και ότι όλες οι πηγές που έχουν χρησιμοποιηθεί αναφέρονται πλήρως. Επίσης δηλώνω/δηλώνουμε ότι δεν αποτελεί προϊόν οποιασδήποτε εξωτερικής μη αδειοδοτημένης βοήθειας και ότι δεν έχει υποβληθεί σε οποιοδήποτε Ίδρυμα ή Οργανισμό προς αξιολόγηση, ούτε έχει δημοσιευθεί στο παρελθόν μέρος αυτής ή στο σύνολό της.

7.2. Λογοκλοπή

Η λογοκλοπή αφορά στην οικειοποίηση πνευματικής ιδιοκτησίας άλλων. Συγκεκριμένα, είναι η παρουσίαση από τον συγγραφέα, εκούσια ή ακούσια, οποιασδήποτε αναφοράς στο έργο άλλου ατόμου είτε αυτό είναι κείμενο ή δημοσίευτες ιδέες και απόψεις, γραφήματα, πίνακες, διαγράμματα, ερωτηματολόγια, εικόνες, φωτογραφίες, βίντεο, μουσική και οποιοδήποτε άλλο οπτικοακουστικό υλικό, χωρίς να γίνεται σαφής βιβλιογραφική παραπομπή στην πηγή αυτή.

Στην περίπτωση κειμένων, «άμεση» θεωρείται η λογοκλοπή στην περίπτωση αντιγραφής με την απουσία παραπομπής, ενώ «έμμεση» θεωρείται το αποτέλεσμα σύνθεσης διαφόρων εδαφίων σε νέα μορφή κειμένου για παράδειγμα «αντιγραφή» και «επικόλληση», με την απουσία παραπομπής. Λογοκλοπή επίσης αποτελεί η «παράφραση» ή «μεταποίηση» του πρωτότυπου κειμένου χωρίς παραπομπή. Η έκταση της λογοκλοπής ποικίλλει από μια μεμονωμένη φράση ή πρόταση μέχρι και ολόκληρη εργασία. Η δημοσίευση του έργου ενός άλλου ατόμου χωρίς αναφορά στην πηγή και χωρίς τη συγκατάθεσή του, αποτελεί όχι μόνο ηθικό παράπτωμα, αλλά και παραβιάζει το νόμο για τα πνευματικά δικαιώματα και μπορεί να επιφέρει νομικές κυρώσεις.

Άλλες ενέργειες που παραβιάζουν βάνουσα τους κώδικες της ακαδημαϊκής δεοντολογίας και ακεραιότητας είναι:

- Η ανάθεση σε άλλον της εκπόνησης μέρους ή του συνόλου μιας εργασίας και η αγορά, κλοπή ή δανεισμός μιας εργασίας που έχει γραφτεί από άλλον και παρουσίασή της ως προσωπική εργασία.
- Η αντιγραφή μιας εργασίας ή ενός άρθρου από το διαδίκτυο.
- Η συνεργασία φοιτητών/φοιτητριών για τη συγγραφή μιας εργασίας χωρίς για αυτό να ενημερωθεί και να συμφωνήσει ο/η διδάσκων/διδάσκουσα.
- Η εκπόνηση μέρους ή του συνόλου μιας εργασίας για λογαριασμό κάποιου/κάποιας άλλου/άλλης με πληρωμή ή χωρίς πληρωμή.
- Η χρήση της ίδιας εργασίας σε δύο ή περισσότερα μαθήματα ή η χρήση μέρους ή του συνόλου μιας εργασίας στο κείμενο της Π.Ε. χωρίς αναφορά.

7.2.1 Κανόνες αποφυγής της λογοκλοπής

▪ Η χρήση αυτούσιου κειμένου που αντλείται από άλλη εργασία μπαίνει πάντοτε σε εισαγωγικά ή πλάγια γραμματοσειρά (*italics*) και οπωσδήποτε πρέπει να αναφέρεται η πηγή και ο αριθμός της σελίδας. Ωστόσο, να χρησιμοποιείται αυτούσιο κείμενο μόνο όταν είναι απολύτως απαραίτητο όπως για παράδειγμα όταν παρατίθεται ένας ορισμός. Όταν το κείμενο στα εισαγωγικά υπερβαίνει τις 5-6 γραμμές να εμφανίζεται επιπροσθέτως σε ξεχωριστή παράγραφο και με μεγαλύτερη εσοχή της παραγράφου, δεξιά και αριστερά, σε σχέση με το κυρίως κείμενο.

▪ Όταν ο/η φοιτητής/φοιτήτρια διαβάζει και μεταφέρει με δικά του/της λόγια την κατανόηση / ερμηνεία αυτού που διάβασε από άλλη πηγή, πρέπει και πάλι να γίνεται παραπομπή.

▪ Δεν πρέπει να μεταφράζεται αυτολεξεί ένα κείμενο και να μεταφέρεται η μετάφραση αυτή στην Π.Ε.

▪ Ο/η φοιτητής/φοιτήτρια θα πρέπει να κάνει ξεκάθαρο στο κείμενο της Π.Ε. τι αποτελεί προϊόν δικής του/της εργασίας (σκέψη, άποψη, ερμηνεία) και τι προϊόν εργασίας άλλου ατόμου, κάνοντας αναφορά συστηματικά στις παραπομπές και τοποθετώντας τις εκεί που πρέπει.